

OHLEDNUTÍ ZA OPAVSKÝM KNIHOVNÍKEM

DUBEN 2021

MĚSÍČNÍ INFOSERVIS

Hlavní myšlenkou tohoto pravidelného měsíčního ohlednutí se je zachovat informace, které se objevují na [webových stránkách oddělení knihovnictví](#), dostávají se k vám e-mailem, a zejména chceme zachytit to, co se děje na [facebookovém profilu oddělení knihovnictví](#) Ústavu bohemistiky a knihovnictví Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě.

Přijměte tedy naše pozvání a užijte si četbu...

CO SE DĚLO
V DUBNU?

Knih týdně

Cesta ke knihovnictví

Co bylo na Hyde Parku

Pozvánka na poslední Hyde Park

KNIHA TÝDNE

V únoru 2021 jsme spustili na facebooku novou pravidelnou rubriku s názvem Kniha týdne. Každé pondělí vám naši vyučující doporučí publikaci, která vhodně doplňuje učivo, je důležitá pro praxi, rozšíří vám obzory ... Zkrátka to, co si myslíme, že byste si mohli chtít přečíst.

Nyní vám přinášíme přehled knih doporučených v dubnu.

70 LET VĚDECKÉ KNIHOVNY

V letošním roce slaví Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě 70 let od svého založení. A ač doba nepřeje velkým oslavám, tak jeden dárek pro své zaměstnance i uživatele připravila knihovna hned z kraje roku. Vyšla velice zajímavá publikace, která mapuje uplynulých 70 let a nabízí také výhled do budoucna, kam by se knihovna ráda ubírala. Ústav bohemistiky a knihovnictví velice úzce spolupracuje s MSVK, zaměstnanci knihovny se podílí na výuce, studenti mohou v knihovně absolvovat své praxe a stáže, společně pořádáme konferenci Kniha ve 21. století.

A proto tato publikace, doporučená dr. Foberovou, je pamětí knihovnictví v Ostravě i v celém Moravskoslezském kraji.

FOBEROVÁ, Libuše. 70 let vědecké knihovny v Ostravě. Ostrava: Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, 2020. ISBN 978-80-7054-293-4

PRŮMYSL LŽI

ALEXANDRA ALVAROVÁ

Je to kniha pro silné povahy, která bez okolků popisuje problémy dnešní společnosti. Závěr je trochu nadnesený, ale obecně je burcující, zneklidňující a mnohé vysvětlující, velmi doporučuji. (K tomu si kupte tabulku čokolády, budete ji potřebovat.)

ALVAROVÁ, Alexandra. Průmysl lži: propaganda, konspirace a dezinformační válka. 2., rozšířené vydání. Praha: Stanislav Juhaňák - Triton, 2019. ISBN 978-80-7553-682-2

MIGRACE A NESNÁŠENLIVOST

UMBERTO ECO

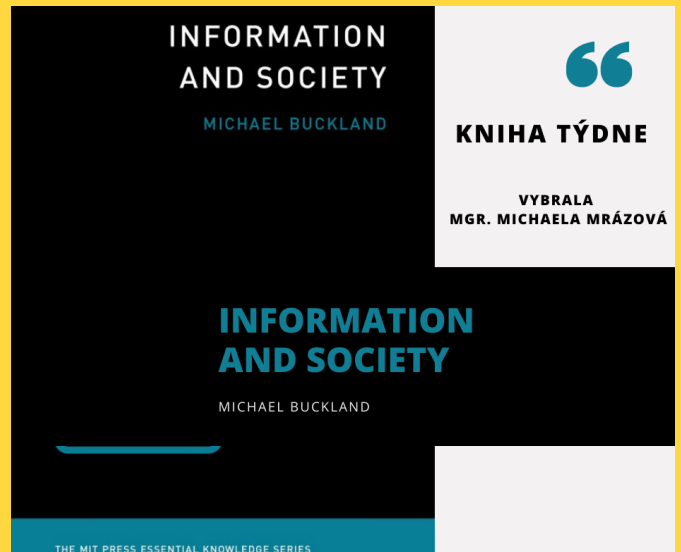
Horká novinka! Přednášky U. Eca jsou sice z let 1995-2012, ale aktuální jsou dnes víc než kdykoli předtím. Víte jaký je rozdíl mezi imigrací a migrací? Zatím co to první politicky či ekonomicky nějak regulovat jde, to druhé, jak podle Eca ukazuje i historie, regulovat nijak nejde! Evropa tak bude nutně multikulturní, ať se nám to líbí, či nelíbí. A jak – a proč? – je dobré se s tím srovnat, to se dozvíte v první polovině této útlé knížky (má jen 75 s., takže to zvládnete přečíst u dvou, max. tří káv). V přednášce o „Věčném fašismu“ se dozvíte nejenom o historii tohoto totalitárního myšlení a výkonu moci, ale i o tom, jak se tato nebezpečná ideologie projevuje – často skrytě a nenápadně – i dnes, například v projevech (i našich) politiků, populistů či v komentářích na sociálních sítích. Tato knížka vás nenechá být lhostejnými! Tedy, doufám...

ECO, Umberto a Helena LERGETPORER. Migrace a nesnášenlivost: věčný fašismus. Praha: Argo, 2021. ISBN 978-80-257-3379-0

INFORMATION AND SOCIETY

MICHAEL KEEBLE BUCKLAND

Již podruhé doporučuji knihu ze skvělé edice od MIT Press. Tentokrát jde o publikaci od knihovníka a vysokoškolského profesora Michaela Bucklanda (https://cs.wikipedia.org/wiki/Michael_Buckland). Autor v publikaci popisuje práci knihovníka/rešeršéra/bibliografa a dotýká se témat jako je zpracování dokumentů v knihovně, práce s metadaty, pojetí informace atd. Myslím, že zvláště teď před zkouškovým a státnicemi se takové čtení určitě hodí!

BUCKLAND, Michael Keeble. Information and society. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press, [2017]. The MIT Press essential knowledge series. ISBN 978-0-262-53338-6

A JAKOU KNIHU Z OBORU BYSTE NÁM DOPORUČILI VY?

MOJE CESTA KE KNIHOVNICTVÍ

Jak se naši vyučující dostali ke knihovnictví?
A proč se jim obor líbí?

“

*Pracovat s lidmi různého věku,
být průvodcem světem
informací, umět s nimi
pracovat, být animátorem
zábavy a učitelem v jedné
osobě, je fascinující povolání.
Poznáte tolik zajímavých lidí,
spisovatelů, cestovatelů ...*

LIBUŠE FOBEROVÁ

vyučující, ředitelka MSVK

Od malička jsem toužila být paní učitelkou, ale rodiče rozhodli, že půjdu studovat strojní průmyslovku. Stala jsem se projektantkou ocelových konstrukcí v podniku Výstavba ostravsko-karvinských dolů, a. s. – VOKD. Pracovala jsem v budově proti Nové radnici, ve které sídlila a dodnes sídlí Státní vědecká knihovna v Ostravě. Paradoxně jsem nikdy netoužila být knihovnicí, ale vlivem změn ve společnosti VOKD jsem si hledala nové místo. Náhoda mi přála, ve vědecké knihovně hledali písařku do oddělení bibliografie a tak jsem se rozhodla změnit svou profesi. Vůbec jsem netušila, co mě čeká. V knihovně se mi zalíbilo natolik, že jsem se rozhodla stát knihovnicí a začala jsem si postupně doplňovat vzdělání. Měla jsem štěstí, že jsem pracovala později v lékařské, univerzitní, ale i v městských knihovnách. Nejvíce mi učarovaly veřejné knihovny Regionální knihovna v Karviné, Knihovna Jiřího Mahena v Brně a Knihovna Matěje Josefa Sychry ve Žďáru nad Sázavou. Pracovat s lidmi různého věku, být průvodcem světem informací, umět s nimi pracovat, být animátorem zábavy a učitelem v jedné osobě, je fascinující povolání. Poznáte tolik zajímavých lidí, spisovatelů, cestovatelů, do knihovny chodí ta „lepší“ část lidstva. Je to vybraná společnost. Permanentně se vzděláváte a učíte za pochodu, což vás udržuje v dobré mentální kondici. Můžete číst do aleluja, protože vás obklopují stovky, tisíce knih. Neumím si představit krásnější povolání. Nelituji té klikaté cestičky, která mě přivedla k učení knihovnictví a do prostředí knihoven.

MOJE CESTA KE KNIHOVNICTVÍ

Jak se naši vyučující dostali ke knihovnictví?
A proč se jim obor líbí?

“

*Osobně si myslím, že
informační věda, která je se
svým zaměřením na informaci
a jejími oborovými přesahy asi
nejdůležitější vědou ze všech!*

ANNA NOVOTNÁ

vyučující

Ke knihovnictví jsem se dostala v podstatě náhodou, díky svému vztahu ke knihám, ale nikdy jsem neměla představu, že bych v knihovně pracovala. Vždycky mě hnala touha po poznání a bádání, zároveň mi imponovala představa akademické svobody. Proto jsem se už od bakalářského studia zaměřovala svými seminárními pracemi, bakalářskou i diplomovou prací k odborným a vědeckým tématům. Časem jsem zakotvila v problematice oběhu informací ve společnosti, které popisuje informační věda a tam je mi po odborné stránce velmi dobře.

Osobně si myslím, že informační věda, která je se svým zaměřením na informaci a jejími oborovými přesahy asi nejdůležitější vědou ze všech!

Kam by se dostala informatika, kdyby neměla metadata? Kam by se dostala medicína, kdyby neměla rejstříky, tezaury, předzpracované komprimované texty? Jak by báдали vědci, kdyby neměli přístup ke znalostem svých předchůdců, neměli citace, bibliografie, katalogy? Zůstali bychom na úrovni středověku. Knihovny jsou zároveň úžasným nositelem a strážcem znalostí, symbolem vzdělanosti a funkčním prvkem informační infrastruktury. Dnes máme internet a Google, ale ani ten se bez výdobytků informační vědy neobejde. Právě sledovat různé informační procesy ve společnosti považuji za naprosto fascinující!

MOJE CESTA KE KNIHOVNICTVÍ

“

Dnešní doba ukazuje, že pokud existují disciplíny pro budoucnost, jsou to právě informační vědy a knihovnictví. Jejich výsledky a dopady nemusí být na první pohled vidět, ale pro celou společnost mají nedocenitelnou hodnotu.

KAMIL MATULA

vyučující

Když jsem před čtrnácti lety poprvé stoupl před práh budovy na Bezručově náměstí 13 v Opavě, vůbec mě nenapadlo, jak důležitý studijní program jsem se rozhodl studovat a později se mu i pedagogicky a výzkumně věnovat. Při tom za to mohla náhoda, kdy jsem při výběru oboru narazil na jeden, který v mých očích propojoval informatiku a knihovnictví, a aniž bych přesně tušil, do čeho jdu, zkusil jsem si podat přihlášku. Tento krok do neznáma se nicméně vyplatil a díky svému studiu jsem mu porozuměl, a také poznal řadu skvělých kolegů i životních přátel. Po absolvování Informačních a knihovnických studií v Opavě jsem si chvíli vyzkoušel práci knihovníka, a tato zkušenost navždy zůstane mou srdcovou záležitostí. Nicméně, v informačních vědách mě to vždy více táhlo k přesahům do informatiky. Velice mě zajímá design uživatelských rozhraní na základě poznatků informačního chování a prožitků uživatelů, moderní informační a komunikační technologie, informační architektura, ale i vliv informací na společnost... A tato témata mě přivedla zpět na Slezskou univerzitu i k doktorskému studiu Informační vědy na Univerzitě Karlově v Praze.

Dnešní doba ukazuje, že pokud existují disciplíny pro budoucnost, jsou to právě informační vědy a knihovnictví. Jejich výsledky a dopady nemusí být na první pohled vidět, ale pro celou společnost mají nedocenitelnou hodnotu. Ať už z hlediska teoretických výzkumů a analýz nebo praktických aktivit, stávají se pilířem v boji s dezinformacemi, přinášejí pohodlí, přehled a řád do organizace informací, znalostí, vědomostí, a i do života jako takového. Pomáhají a podporují řadu dalších disciplín, vědců a badatelů, pečlivým zpracováním dokumentů a informací vytvářejí vhodné podmínky pro pokračující rozvoj lidstva... Ve výčtu toho, co mě na informačních vědách fascinuje, bych mohl pokračovat opravdu dlouho. Sám jsem zvědav, jak budu pohlížet na obor za dalších patnáct let, co nového mě zaujme a okouzlí.

HYDE PARK INFORMAČNÍCH PROFESIONÁLŮ

Hlavním cílem předmětu je nabídnout posluchačům studijního programu Informační studia a knihovnictví kontakt s odborníky z praxe.

Hyde Park informačních profesionálů je koncipován jako série moderovaných přednášek se zvanými osobnostmi nejen z paměťových institucí, ale také z řad komerčních a státních organizací.

Smyslem předmětu je nabídnout studentům náhled do tzv. informačních profesí a umožnit jim tak lépe porozumět aktuálním problémům v oblasti informačních studií a knihovnictví.

S PHDR. PETROU VEČEŘOVOU, PH.D.

Hyde Park informačních profesionálů v letním semestru jsme 14. 4. 2021 zahájili přednáškou PhDr. Petry Večeřové, Ph.D. na téma Databáze České literární osobnosti jako jedna z částí ČLB aneb biografistika není detektivka: praktické informace a případové studie.

Dr. Večeřová ukázala praktické postupy biografického bádání v oblasti určování autorské identity, pseudonymů a šifer s využitím tištěných, elektronických i archivních pramenů.

Databáze České literární osobnosti také systematicky ověřuje data v matrikách a archivech a vyhledávat můžete v téměř 37 tisících záznamech.

Do databáze můžete vstoupit: <http://clo.ucl.cas.cz/>

ONLINE	14. 4. 2021
HYDE PARK INFORMAČNÍCH PROFESIONÁLŮ	16:30
ÚSTAV BOHEMISTIKY A KNIHOVNICTVÍ FPF SU	PhDr. Petra Večeřová, Ph.D.

S PHDR. LUDMILOU HRDINÁKOVOU, PHD. A MGR. PAVLÍNOU LIŠOVSKOU

Dětské čtenářství v Česku i na Slovenku bylo hlavním tématem Hyde Parku informačních profesionálů, na kterém nám dnes přednášely dvě skvělé odbornice na tuto problematiku. Nejprve pohovořila Mgr. Pavlína Lišovská, vedoucí Centra dětského čtenářství Knihovny Jiřího Mahena v Brně, o široké nabídce akcí určených pro dětské i dospívající čtenáře, které se konají napříč celou republikou.

Na ni navázala PhDr. Ludmila Hrdináková, PhD. z Univerzity Komenského v Bratislavě. Ve své prezentaci představila, jak probíhají výzkumy čtení z pohledu oční fixace na text a s tím související účinnost a vnímání čtení.

Následná diskuze se soustředila na motivaci ke čtení, kdy děti a mládež nadchnout pro četbu, jaký vliv má čtenářství na rozvoj osobnosti. V rámci čtenářských aktivit v knihovně je nesmírně důležité cílit také na rodiče.

ONLINE HYDE PARK INFORMAČNÍCH PROFESIONÁLŮ <small>ÚSTAV BOHEMISTIKY A KNIHOVNICTVÍ FPF SU</small>	28. 4. 2021 16:30 PhDr. Ludmila Hrdináková, PhD. Mgr. Pavlína Lišovská
---	---

POZVÁNKA NA HYDE PARK

Poslední Hyde Park tohoto akademického roku se koná 12. 5. od 16:30 a bude se věnovat umělé inteligenci.

Naše pozvání přijali Ing. Petr Očko, Ph.D., náměstek ministra průmyslu a obchodu, a Ing. Tomáš Vejlupek, ředitel společnosti Tovek a člen organizace SCIP (Society of Competitive Intelligence).

Nedílnou součástí středečního setkání bude také vyhlášení studentské literární soutěže a ocenění vybraných textů.

ONLINE HYDE PARK INFORMAČNÍCH PROFESIONÁLŮ <small>ÚSTAV BOHEMISTIKY A KNIHOVNICTVÍ FPF SU</small>	12. 5. 2021 16:30 přednášky hostů na téma UI ... vyhlášení studentské literární soutěže
---	--

OHLEDNUTÍ ZA OPAVSKÝM KNIHOVNÍKEM

BŘEZEN 2021

MÁTE OTÁZKY ČI PŘIPOMÍNKY?

kontaktovat nás můžete na
FB Opavský knihovník
nebo e-mailu michaela.mrazova@slu.cz